

Lo Sonatent

DIARI REGIONALISTA Y AVISOS Y NOTICIAS

Año XIII

Reus Dimecres 16 de novembre de 1898

Núm. 3.754

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 3.11
6 provincials trimestre. 3.00
Extranjer y Ultramar. 3.00
Anónis, a preus convencionals.

Administració Redacció

PLASSA DE LA CONSTUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de atinudas curacions y d'una afecció general, son les millors pros pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatare la tosse, el asma y rebelde que sia tota classe de . . . . .

La que paga més contribució de la província.

Ceps americans

Hort de D PAU ABELLO (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÉLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA.

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

Secció doctrinal

Missatge

dirigit y entregat a S. M. la Reyna Regent per la Comissió catalana en audiència de 14 de novembre de 1898.

SENYORA:

Los Presidents de la Societat Económica Barcelonesa d'Amichs del País, del Foment del Treball Nacional, del Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro, del Ateneu Barcelonés y de la Lliga de Defensa Industrial y Comercial, legalment constituïdes en la ciutat de Barcelona, penetrats de la terrible crisi perque està atravesant Espanya, i esperant, si es que s'acabassen las ensenyansas que s'esprenen dels actuals infortunis, ha considerat d'urgent necessitat acudir—en nom propi y en lo de las colectivitats que representan—á V. M., com á gefe suprem del Estat, en demanda d'aquellas reformas substancials que, á parer dels exponents, podran portar la regeneració d'un país, avuy poch menos que estenuat, sino agonizant.

La malaltia que desde lluny temps ve imitant nostra patria, per lo mateix que deriva de vicis originaris de rassa, que poden sintetisarse en la pobresa de cultura y en la poca afició al treball, ha llenat ja tan fondas arrels en son organisme, que, solzament ab la evolució natural dels temps, ab un comer més íntim ab las ideas modernas y ab los remeys heroychs aplicats ab perseverancia, podrá lograse extingir.

Per haveuse Espanya oblidat de que la instrucció y la educació constituïhen lo més poderós instrument civilizador dels pobles, no ha decretat encara la ensenyansa obligatoria y d'aquí que al acabament d'aquest sigle—vergonya fa'l dirho—y com si pera nosaltres hagués de ser eterna la Edat Mitja, solzament una mica més de la meytat dels seus habitants sab llegir y escriure, tacant ab color negre'l mapa de la cultura europea. Nostra ensenyansa elemental y la superior, pobres per ellas mateixas, donan molt poch fruyt, sia per las petites consignacions que á tan preferent servey assigna l'Estat, sia perque las Direccions d'Instrucció pública, per un mal entés respecte, no s'han decidit á rompre'ls motllos d'una pedagogia rutinaria, pera infiltrarse d'aqueix esperit práctic y positiu imperant avuy en totas las Escuelas dels paisos cults.

Gracias als hàbits de peresa encarnats en nostra manera de ser, pera molts espanyols las delicias de la nómima, y no'l pesat treball corporal y de cap, constituïhen la única y més cómoda aspiració, y d'aquí ve que'ls gobernants, atents á las exclamacions dels persegosos, no s'hi mirin gayre en crear empleos del tot inútils y sovint sols decoratius. Enllassat ab aixó, tenim un verdader exercit d'hommes que en la flor de la edat y en condicions sobreras pera guanyarse'l pá, més s'estiman la comoditat de vagar anys y més anys, al amparo d'eixa colossal Casa de Beneficencia que porta'l nom de «Clases passivas», menjantse gran part del pressupost, enloch de ser útils á si mateixos

y á la patria dedicantse á proissions honrosas. Tants brassos vigorosos y tantas inteligencias adormidas per lo descans, si s'apliquessin a foment de las arts, de la agricultura, de la industria del comer, aumentarian la riquesa, enloch d'anorearla.

País aquest nostre, sugesionat per la oratoria, ahora que idealista y somniador, ha donat fa poch mostras de no coneixer una veritat tan elemental com la de que l'art de la guerra hade tenir la seva preparació en los tranquils moments de la pau; y aixis, enloch de crear un exercit de verdaderes soldats útils á la patria, ha constituït insignificants agrupacions d'hommes, d'héroes si s'vol, que han sabut morir, pero que al morir sense culpa de ningú—con si hi hagués efectes sense causa y sols la virtud d'un fat advers—no ha bastat la seva mort, aniquilats, á punt de morir ab los estigmas, si, d'un clima insá, pero, lo que es cent vegadas pitjor, ab lo sagell d'una miseria, que posa á la llum del dia, la inconcebible deficiencia y'l punible abandono de nostra Administració.

Y no será pas perque estiguin poch nutridas las hosts del personal administratiu en las innumerables oficinas del Estat; al contrari, lo número d'empleats excedeix á las necessitats de la més complicada burocracia, y, com son tants y están mal retribuïts, si no viuen en olor de santetat, la miseria'ls fa immoral. Y com fins ara, dat lo joch de la política, no ha pogut obtenirse una llei de inamovilitat que'ls dignifiqui, sa progressió numérica ya cada dia en augment, y, amensats á cada moment ab ls cessantia, ni tenen la aptitud que sols la llarga práctica concedeix, ni senten afecció á un lloch que'l més insignificant cambi gubernamental lo hi fa perdre.

No es menos dolorós consignar que la política en nostré país no sol ser art de governar; ni de fer administració; ni de complimentar severament las lleys; ni de sostenir los principis d'autoritat; ni de elevar, ab lo bon exemple, lo sentit moral del poble—avuy tan decaygut é indiferent malgrat nostras incontables desditzas—sino que ve reduhntse á una lluyta personal bisantina y á un joch d'equilibris pera gosar una temporada més del pressupost. D'aquí que ab més facilitat neixi una crisis de la destitució d'un funcionari ó perque un aspirant no ha alcanat un lloch, que per l'encontre natural en la defensa de grans principis y de cuestiones d'Estat.

Una nació ab tals vicis d'origen y organizada d'aquesta manera, per la forsa irresistible de la llógica te d'aver perdut son imperi colonial, com sufriria demà novas mutilacions de son territori y aniria relliscant per la gendent d'un total aniquilament, fins á desapareixer absorbida per rassa més potenta y de talent menos somniador, si'ls que s'creuhen encara ab dret á la vida—y aquestos no son altres que'ls que ab la suhor de son front sostenen las cargas públicas—no aixequessin la seva veu en aquestos tristíssims moments de la historia d'Espanya demanant moralitat, justicia y reformas salvadoras.

No's tracta, senyora, de fer política de partit, ni de crear antagonismes entre'ls membres de la gran

familia espanyola; se tracta sols d'aplegar forses per part dels que no'ls mou altre afany que la regeneració del país; regeneració que solzament poden portar á cap los homes que treballan y no'ls polítics d'ofici.

No desconeixen los exponents que, essent tant múltiples los principals orogens de nostra decadencia, hauria de ser de tal índole la reforma de la major part dels organismes polítich-administratius del país, que la senzilla enunciació de tot lo que tindria de modificarse cohibeix l'ánim més esforat; pero desde ara opinan que la major suma dels mais actuals—á part dels defectes originaris de rassa—depén de la manera com funciona l'actual parlamentarisme y del empenyo que mostra l'Estat en mantenir centralisadas totas las funcions de govern, inclosas las que podrian exercir que mantenen la actual unitat de la patria.

Si aixó es aixis s'imposa la necessitat de que'l sistema representatiu per classes substituïxi al parlament vigent y que s'concedeixi una amplia descentralisació administrativa regional, conservant lo Poder Central únicament aquells atributs d'acció comú sobre'l territori y'ls que exigeixin las relacions internacionals.

Lo sistema parlamentari, per lo menos en lo que sa aplicació á Espanya se refereix, podrá ser una hermosa concepció teórica, pero queda jutjat per los fets. Las Cambras y'ls municipis no constituïhen avuy dia la verdadera representació del país treballador, son una creació ministerial pera disposar de dócils majorias. Ab sufragi restringit y ab sufragi universal, sia perque condormits, no posehim encara prou educació política, sia per indiferencia mora á la cosa pública, sia també, com fruyt del desengany, lo cert es que ningú ignora'l mecanisme de las elecciones; pero, si en lloch de votants, constituïnt una massa homogénea, s'agrupessin los electors per gremis, classes ó colectivitats afins, portarian al santuari de las Lleys ó als ascons dels Municipis, no á las personas designadas per endevant per lo govern central ó per sos representants, sino á las que per sa capacitat, per sa honradesa y per son coneixement de las cosas aquellas agrupacions creguessen dignas de representarlas. En una paraula, lo govern del país per lo país. Avuy la bondat del sistema representatiu gremial l'estàn demostrant nostras Universitats al elegir un Senador, ab independencia absoluta de la voluntat ministerial.

Será, llavors, quan, gracias á un sufragi veritat, los Ajuntaments perderian lo caràcter polítich que avuy los distingeix y que may deurian tenir, y arribarian á las Cambras pera la confecció de las Lleys, no'ls que han de negociar ab ellas, sino'ls que han de sentir son saludable pes. Sols llavors podrian comensar las grans reformas per que suspira'l país, com la inamovilitat dels empleats, la limitació de las classes passivas, la reducció dels gastos inútils, la simplificación y millora dels serveys públics y tot lo que pogués donar solidés á la patria espanyola, digna de millor sort.

La oposició casi sistemática, ó per lo menos obstructionista, que s'fa pels Governos á la vida y expansibilitat de las provincias, es la causa de la decaden-

cia del país. Las mallas espessas de nostra burocracia, l'inconsiderable abús del expedienteig, la calma desesperadora dels tràmits y 'l' desconeixement tècnic de lo que s'ha de resoldre, tenen paralitzat tot lo moviment perifèric. Aqueixa tutoria en tot y per tot, fins per lo més frívol, condempna a las diverses regions d'Espanya a pérpetua minoritat, perjudicantlas y perjudicant a tota la nació. En l'organisme humà, bo es que hi hagi un centre impulsor que porti la sanch vivificadora fins als darrers confins, pero cada un dels orgues exerceix per sí sol aquelles especials funcions que derivan de son propi automatisme. Enhorabona que la Nació mantingui conezionats tots los territoris, pero que no sia tan tirànich y absorvent son poder, que pretingui posar fé a las energías, de cada regió, tant més en quant no poden ser passadas pel mateix raser, per sas diferencias de raso, d'idioma, de capacitat, de necessitats, de costúms y fins d'hàbits de treball. Feta la divisió del Territori, no com avuy per medi d'un convencional artifici, sino en grans regions històriques, pero unidas en llas comú pera no rompre la unitat nacional, cada una de las parts podria celebrar concerts econòmichs ab lo poder central, periòdicament revisables; conservar son dret regional; tenir iniciativa pera solicitar las modificacions jurídicas justificadas per la evolució dels temps; plantejar ensenyansas tècnicas segons las necessitats de la regió, alleugerint las cargas que pesan actualment sobre l'Estat; é imprimir un gran desenrotlló a todas las forsas de riquesa local, avuy moltas d'ellas latents, perque en las actuals províncias no pot móures tantols ni fer la més petita reforma, sense la venia del etern tutor: lo Poder Central.

En virtut de lo que s'acaba d'exposar, los infrascrits, per sí y en representació de las respectivas colectivitats avans indicadas, que presideixen, tenen la altíssima honra d'elevat respectuosament als peus del Trono la present exposició, pregant que en las Lleys vigents y en la actual organisió del Estat s'hi fessin las modificacions necessarias, d'acort ab las següents conclusions que humilment someten a la magnánima consideració de V. M.

Primera.—Los Ajuntaments, las Diputacions y 'l Senat serán elegits, directa ó indirectament, per Gremis, Clases y Corporacions.

Segona.—Se dividirá 'l territori d'Espanya en zones provincials, limitativas, pera que puguen establir concerts econòmichs, fundar ensenyansas tècnicas d'importancia local, tenir iniciatives pera la conservació y reforma de son Dret propi, y facultat pera emprendre quantas obras públicas sian necessarias pera la més rápida explotació de todas sas fonts de riquesa.

Tercera.—Continuarán a càrrech del Poder Central únicament aquelles funcions que depenguin de la actual é indestructible unitat política d'Espanya; pera mantenir la conexió de las diferentas regions y las relaciones internacionals.

Madrid a catorze de Novembre de mil vuycents noranta vuyt.—Senyora; A. R. P. D. V. M.—Bartomeu Robert, President de la Societat Económica Barcelonina d'Amich del País.—Joan Sallarés y Piá, President del Foment del Travall Nacional.—Carlos de Camps y de Olsinellas, President del Insritut Agrícola de Sant Isidro.—Lluís Domenech y Montaner, President del Ateneu Barcelonés.—Sebastiá Torres, President de la Lliga de Defensa Industrial y Comercial.»

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Vinaroz 14 de Novembre de 1898.

Sr. Director.

Pocas poblacions d'aquest benaurat país tenen un senyor Alcalde com lo que a nosaltres ens va regalar lo felis y ditzós Sagasta.

A falta de trobar milloras que atraguessin envers éll las miradas de tots los vehins, lo seu ingení ha topat en una lluminosa idea.

Saben lo que ha fet? No ho endivinarian pas si jo no 'ls digués.

Ni 'l quadrat a la circumferencia ni 'l moviment continuo los deixaria mes sorpresos que lo ideat per lo senyor Sans, que aquest es l'apellido del Alcalde.

Ha descobert... ho dich? donchs ha descobert pera no fer may tart al tren adelantar mitja hora lo rellotje de la població.

Y saben perquè? perque com a las dotze del mitj dia es l' hora senyalada de tancar lo despaig de la Alcaldia, sixis ne surt a dos quarts de dotze y dinant ab tota comoditat pot agafar lo tren.

Se diu també deu pública, que no 'n te tota la culpa 'l tren d'aquí anormalitat del rellotje, sino la seva cunyera que ab catxassa y may te 'l dinar a l' hora; pero la vermes general es l' anterior.

Per aquest motiu la gent de treball y fins la més desenfeyada, sem que la campana del campanar de la Iglesia de la enció toca las horas, cada vehí esclama: «lo Sant era es dels adelantats», y per més que tothom sa dels 30 minuts, sempre ni há algú que cuyta corrs se 'n va a treballar, a missa ó a altres diligencias, an no surt més que depressa del caliu dels llansols.

No li sembla, seor Director, que es una idea *sui-generis* la del nostrelcalde?

Si haguessim pot adelantar lo rellotje del temps com lo d'aquesta cat quantas vergonyas y quanta sanch y diners nos briam estalviat!

Ara que tothom autonomista y que ningú resulta que fos partidari la guerra ab los Estats Units, no vindria poch bé, r saltar a las minuterias del rellotje del temps los ts anys d'angonia y miseria que hem passat!

La meytat de la tmana que acaba de trãncorre, ha sigut aquí de toranta; cada dia hem tingut una ruixada més ó menoforta acompanyada de llamps y trons, lo cual, encarque en petita escala, ha impedit que sortissin las bars que acostuman a dedicarse a la pesca del bou, inditria que proporciona la manera de guanyarse la vida n bon número de familias.

Pocas existencias quedan de ví, puig pot dirse que tot aquest caldo es ja mans dels comerciants de la plassa; en cambi hi h moltas garrofas en tot y que avans de la cullita ja s pagaren de 28 a 30 rals lo quintá; y es que sofe ser de bona qualitat hi ha hagut bona cullita.

En la vesprda (ca-al-tart) un guardia de la benemèrita se situá devant h porta de la casa que habita l'ex-Alcalde senyor Difi y prengué 'l nom de todas las personas que anavan a visitar-lo.

Es lo senyor Delfi del partit del Cosi de Castelló, ó sigui conservador, y per lo tant ningú 'l creu capás de conspirar.

Voltat del major misteri se presenta aquest fet y no hi há qui 's vegi ab anim de descifrar-lo.

Qué significa aquella vigilancia? se pregunta la gent

Si fos un carlista, un republica ó be un regionalista, tothom se diu, se comprendrá; pero a un conservador?

Aixó es que 'l Govern, ja no més ven fantasmos per arreu, que no las podrá difumir fins que juga a la gallineta cega, ben tapats d' ulls y sense trampas.

Han arribat alguns de nostres paisans de Cuba y venen grochs de cara, faltats de forsas, y casi portant per dins la llevor de la mort.

Lo poble se 'ls mira ab ulls de compassió, los acull ab carinyo fraternal y 'ls hi fa mil y una preguntas d'aquell clima, dels insurrectes, dels yankis y de la manigua, mentres los xicotets (brivalls) los contemplan ab ulls d'admiració y ván de carrer en carrer pregonant lo retorn d'un mártir y d'una víctima de la imprevisió gubernamental.

La tempestat d'ahir, durant la qual los núvols que cubrí'n l'espay per la banda de Catalunya deixaren anar grans cantitats d'aygua, motivá una averia d'importancia en la línea férrea y trós comprés entre 'ls kilòmetres 166, 167 y 170, en una extensió de 30 kilòmetres que s'escalhen entre Uldecona y Santa Bárbara.

Un petit pont de fusta que hi ha aprop de Santa Bárbara fou enderrocat per la empenta del aygua, incomunicant aixís la línea.

Lo tren exprés que surt de Barcelona a las 8 de la nit cap a Valencia, no va poguer passar de Tortosa y 'l corren que surt a dos quarts de la tarde de Valencia cap a Barcelona va tenir que pararse a Uldecona.

Fins a las quatre de la tarde del mateix dia no va quedar expedita la vía.

Los llagostins y demás peix que s'embarcá en aquesta estació cap a Barcelona, no alimentarán a gayres personas; los viatjers que fins a las cinch del matí se mantingueren fermes en la estació esperant lo tren exprés pera anar a Valencia, forsa que rondinarian, per no dir malehirían a la empresa.

Pero com de perjudicis n'hi há més del que sembla may s'indemnisa a ningú.

Si hi hagués Moret al Ministeri de Foment, qui sab si realment se conseguiría alguna cosa.

JOSEPH TOUS.

Observacions Meteorológicas

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

del dia 15 de Novembre de 1898

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	755	98		3'2	Núvol	
3 t.	757	100	19'			

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 21	11	14	E.	Cun Nim	0'8
3 t.	Sombra 21		18	E.		0'9

Segons tenim entés en sessió celebrada ahir per la Junta Directiva de la Cambra de Comers se procedí a la designació dels individuos de son sí que haurán de representar-la en la reunió de la Assamblea de las Cambras de Comers que tindrà lloch a Saragossa lo 20 dels corrents. Procurarém demá entrar a nostres lectors de las personas designadas.

Ahir a las set de la nit se va reunir a la Casa de la Ciutat la Comissió municipal de portada d'ayguas haventhi assistit lo president de la mateixa lo senyor Síndich del Ajuntament D. Pau Font de Rubinat, los vocals D. Pere N. Gay, D. Geroni Marín, D. Pere Freixa, D. Joan Abelló y D. Pere Casellas, Arquitecte municipal.

Los carros que diariament venen de Cambrils, se venhen obligats a passar per Vinyols y Riudoms; tal es l'estat en que s'troba la carretera desde l'empalme ab la de Valencia a aquesta ciutat. Y aixó que tan poch temps que s'vá arreglar.

Mes, recordemnos de que preveyem ja lo que succehiria y acaba de succehir: aixó es, un bon negoci per lo que fá los recárrechs, un pobre negoci per lo qui paga y se 'n te de servir.

Y ginó que s'examiní la cosa y s'veurá com tenim rahó.

En l'expres de demá arribará a aquesta ciutat nostre particular amich l'arquitecte D. Lluís Domenech, qui torná de Madrid, abont va anar forment part de la Comissió que portá lo missatge a la Reyna, que inser-

torra lo senyor Domenech tot lo dia entre nosaltres, sortint en l'últim tren cap a Barcelona.

Per l'Inspector de mercats d'aquesta ciutat foren ahir decomisats é inutilizats 71 kilos de peix per no reunir las condiciones de salubritat pera ser destinat al consúm públich.

Si s'reuneixen suficient número de senyors regidores, avuy a las set del vespre celebrará sessió de primera convocatoria l'Excm. Ajuntament.

Diumenge vinent se representarà en lo teatro del «Ateneu» de Tarragona, lo drama d'en Goimerá «Mossen Janot», pera 'l que s'están pintant tres decoracions, que a jutjar per los projectes que hem vist causarán molt bon efecte.

Reproduhim ab gust de nostre estimat colega «El Eco del Guadalope», de Alcanyís, del dia 12 del corrent mes, lo següent suelto de crónica:

«Nostre estimat colega regionalista LO SOMATENT, de Reus, suposa que simpatisém ab las idees sustentadas per los defensors del programa catalanista.

No s'equivoca 'l colega reussench; nostre esperit está dintre d'ellas y nostra labor constant tendeix a fer aymar al poble aragonés lo que may ha pogut oblidar: sa tradició gloriosa, sa administració autonómica y son amor a la llibertat.

Fa bastant temps que ns hem imposat en aquesta tasca, molt grata pera nosaltres, al veure lo desbaratament que ocasionan a Espanya los governs de Madrid y aixám de poltichs pressupositivoros.»

Hem establert ab molt gust lo camí ab l'important diari de Sevilla, «El Regional», defensor y propagador del regionalisme a Andalucía.

A causa de las fortes plujas d'aquets dias, l'Ebro ha tingut un augment de tres metres en lo nivell de l'aygua, havent arrastrat fusta y ramatje lo que indica que 'l temporal ha sigut general en tota la ribera.

Secundant los travalls que venen fent los catalanistas, s'ha iniciat un gran moviment regionalista a Palma de Mallorca.

S' anuncia una gran reunió de la que es possible surgen actes de ressonancia.

Lo recaudat en la Administració de Consums en lo dia d'ahir per diferents especies puja la quantitat de pessetas 1048'20.

Varietats

L' hivernada

Al notable escriptor català en Pere Cavallé.

¡Que rigorosa! ¡que rigorosa!
Es l' hivernadal ¡cuan fá patil!

En sa morada humil y sola

Hi suspiraba eix demati

Una velleta trista y plorosa

Que ab sa veu fosca parlava així:

¡Que rigorosa! ¡que rigorosa!

Es l' hivernadal ¡cuan fá patil!

A sa vinyeta va la pagesa

Y al arribarhi fora de sí,

Pel fret veu mortas totas las plantas,

Sa veu tremola y exclama així:

¡Que rigorosa! ¡que rigorosa!

Es l' hivernadal ¡cuan fá patil!

En las aforas de la ciutat

A mol baixa hora del demati

Per la gelada falta d' abrich

Mori una pobra dihent en sí:

¡Que rigorosa! ¡que rigorosa!

Es l' hivernadal ¡cuan fá patil!

Vaig aixecarme no fá mols dias

Cuan treu sa cara 'l sol matutí

Y la gelada tan se sentia

Que no mol rato vaig dí entre mí:

¡Que rigorosa! ¡que rigorosa!

Es l' hivernadal ¡cuan fá patil!

Are vosaltres lectors fidels

Per persuadirvos del dit aquí

Alseuvos d' hora; trayeus l' abrich

Y ja vos sento dir junt ab mí:

¡Que rigorosa! ¡que rigorosa!

Es l' hivernadal ¡cuan fá patil!

MIGUEL BARBERA.

Secció oficial

Registre civil

del dias 14 de Novembre de 1898

Naixements

Carme Sabater Ventura, de Anton é Isabel.—Joseph Maria Teixell, de Pere y Maria.—Dolors Amat Llauredó, de Sebastiá y Angela.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Joseph Vidal Calbet, 23 anys, Sardá 21.—Teresa Puig Freixa, 65 anys, Arrabal de Robuster 42.—Pascuala Alzina Domenech, 6 mesos, camí Aleixar 22.—Magdalena Fabregat Claramunt, 80 anys, Casals 11.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Rufí.

Sant de demá.—Sant Gertrudis.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 13

De Barcelona en 6 horas v. «Ulloa», de 650 ts., ab tranzit, consignat als senyors Mac Andrews y C.^a

De Bilbao y escalas en 23 dias, v. «Cabo Trafalgar», de 1.076 ts., ab varios efectes, consignat á don Marian Peres.

Despatzadas

Cap.

Entradas de dia 14

De Marsella y Barcelona en 4 dias, v. «Cabo San Vicente», de 1.107 ts., ab efectes, consignat á don Marian Peres.

De Bergen y Newcastle en 16 dias v. noruech «Setubal» de 753 ts., ab bacallá, consignat als senyors Boada jermans.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	54'35	Cubas del 86	60'75
Exterior		Cubas del 90	49'50
Colonial		Aduanas	89'
Norts	24'10	Ob. 5 0/0 Almansa	80'50
Fransas	26'05	Id. 3 0/0 Fransa	42'25
Filipinas	69'50		

PARIS

Exterior 43' Norts 36 25

GIROS

Paris 42' Londres 36'

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paisos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	54'37	Aduanas	89'50
Exterior		Norts	24'10
Amortizable	66'75	Fransas	26'
Cubas 1896	60'75		
Cubas 1890	43'37	Obs. 6 0/0 Fransa	81'75
Exterior Paris	41'50	Id. 3 0/0	42'25

GIROS

Paris 43' Londres 36'25

Órdes de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.— Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y billetes de tots los paisos.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Llauredó Prats, D. Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dias fetxa.

» á 8 dias vista.

Paris á 8 dias »

Marsella á 8 dias »

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	710	750	
Industrial Farinera		500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	450	500	100
Manufacturera de Algodón		100	
Companyia Reusense de Tranzias			
Companyia Reusense de Tranzias privilegiadas de cinch per 100		200	

Anuncis particulars

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

Als Herniats

(TRENCATS)

Constituix una gran equivocació la que sofreixen la majoria dels herniats (trencats) al creure que qualsevol bragner comprat al etzar es suficient pera retenir y fins curar las hernias, essent aquest error causa de moltas complicacions.

Per qui correspongui, no deuria permetres lo cinisme de certs mercaders d' ofici que, ab lo major descao, se titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títul que justifiqui sa competencia, y, no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periódichs la curació radical de dita malaltia, qual mecanisme descendeixen en absolut.

A las mares

Avans de sacrificar á vostres fills ab vendatje brut, incómodo y perillós, consultéu ab vostre metje y ab seguritat os dirá que pera la curació de las hernias de vestres fillets, lo remey més prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragneret de «cautchouch» ab resert.

JOSEPH PUJOL

quirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TALONARIS

pera la rifa de Nadal
Se venen en la impremta d' aquest diari.

Saló de perruqueria

DE

ROSSENDO LLAGOSTERA

Carrer Llovera (Padró), 6, pral.—Reus.

Lo dueño d' aquest establiment se complau en oferir sos serveys al públich.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

SERVEY DE TRENS QUE REGIRÁ DESDE 'L DIA PRIMER D' OCTUBRE DE 1898

Sortides de Reus: Matí, 4'10, 9'06.—Tarde, 2'32, 5'43.

Sortidas de Salou: Matí, 4'56, 10'49.—Tarde, 5'10.—Nit, 7'25.

Tranvia á vapor desde la estació del ferrocarril económic fins frente 'l carrer Closa de Mestres.

Sortides de la estació: 11'20 matí.

Sortidas de la Closa de Mestres: 8'45 matí y 2'15 tarde.

Las horas se regiran per lo meridiá de Madrid. Reus 26 de Septiembre de 1898.

TELEGRAMAS

Madrid 15.

Un despaig de Londres anuncia que una escuadra inglesa de nou barcos de guerra se reunirá aquesta setmana á Portland pera vigilar junt á las costas de la Gran Bretanya, y que unaltra escuadra de cinch barcos se dirigirá á Gibraltar.

—Las noticias que arriban de Paris son contradictorias.

Mientras uns despaigs afirman que s' ha ap'assat la sessió dels comissionats fins dimecres per causa dels americans, altres dihen que la demora ha obehit á indicació dels espanyols.

En lo que convienen las noticias es en que l' aplassament obehix á complicacions internacionals y que s' esperan rebre noticias del Gabinet de Washington.

—Los tenedors del Deute de Cuba francesos han constituhit una Junta de defensa que s' ha dirigit al govern francés, al espanyol y al nort-americá, reclamant lo dret dels acreedors sobre la garantía concedida per la autoritat soberana de la Isla, qual garantía vé obligada á respondre dels créditos, qualsevulga que sia la potencia que exerceixi la supremacia en lo territori.

—Dihen de Malta que 'l yate imperial alemany es esperat aquesta tarde. Los emperadors permanixerán vinticuatre horas á Malta.

—Lo regicida Luccheni ha firmat la demanda de casació de la sentencia.

—La peste bubónica causa 'ls majors estragos á Bengala.

—Fins demá no s' esperan noticias importants de Paris.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia comich-dramática

de don Wenceslao Bueno.

Funció pera avuy.—9.ª d' abono de la 2.ª série.— Se posará en escena la comedia en quatre actes y sis cuadros, en prosa, original de D. Parellada, «El Regimiento de Lupión» y la comedia en un acte y en prosa, original de D. Ramón Marsal, «Los Corridos».

En los intermedis l' aplaudit Sexteto executarà las següents pessas de son repertori: «Un Soir á Madrid», (Vals), Fahrbach; «Matilde» (Gavota), Espinosa; «Carmen» (Fantasia), Bizet; «Champagne» (Polka), Cotó; «Serenata» (Fantasia Morisca), Chápl.

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al Paradís, 2.

A tres quartos de nou.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

Pildoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font
(FARMACUTICH)

Demaneulas tots los que tinguéu tós enoualsevol
Farmacia encara aquells que no hagin conseguit
alivi ab cap altre de tots los acreditats especi-
fichs coneguts, tota vegada que elles cons-
tituheixen un preciós medicament pera
combatrela.

Preu 1 pesseta capsas

Nota.—Se envian per correu certi-
ficadas sens augment de preu
als pobles ahont no hi hagi
farmacia sempre que 's
demaniin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESPANYOLA

Pelaya, 42
Barña.

Publicacions regionalistas que s' reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. «L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot. «Las Cuatro Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés. «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers. «El Vendrellen- se», setmanari de Catalunya, del Vendrell. «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). «Euskalduna», «Euskalzalea», setmanaris de Bilbao (Bizca- ya). «El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, GLOORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

balx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGRS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM-VALENCIA

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa deesa, disminueixen y fluidifican la viscositat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuen la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficaç pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Cough, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcótics ni medica- ments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualesvol cantitat, lo mateix per los noyets que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avidés per los noys. A quina es tan difícil fer- loshi pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, num. 80 - REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals